

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

§. III. Quod tempus requiratur ad abrogandam legem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

- sunt, & alios apud Barbof. loco cit. par. 1. tit. 1. cap. 1. num. 19. & seq. & par. 3. alleg. 50. num. 1. & alleg. 88.
- 28 num. 8. ubi dicunt, quod potestas Episcopi à Papa, qui est vniuersalis Pastor, deriuatur iuxta c. ita Dominus distin. 19. ex quo S. Tho. 2. 2. q. 39. art. 3. & alij apud Barbof. loco cit. d. par. 1. tit. 1. cap. 1.
- 29 num. 20. inferunt, posse Romanū Pontificem Episcoporum iurisdictionem tollere, minuere, restringere, mutare, aut variare, vt in cap. multum 3. q. 6.
- 30 Si verò lex per omnia disponat, quod ius diuinum, vel naturale, tunc nulla contraria tolli potest consuetudine, quæ dicenda est verius in hac parte corruptela d. cap. fin. de consuet. S. Thom. 1. 2. q. 97. art. 3. ad p. & alij communiter.
- 31 Vnde non potest Iaicus acquirere iurisdictionem in Clericos, cū de iure diuino sint exempti. c. si Imperator dist. 96. c. relati. 1. q. 1. c. quamquam de censib. in 6. Alciat. in cap. cum non ab homine num. 2. de Iudic. Vulp. in Prax. Iudic. For. Eccles. cap. 41. num. 1. Bonacin. de legib. disp. 10. q. 2. pun. 1. §. 1. nu. 3. & alij plures apud Dian. p. 1. tract. 2. ref. 1. & par. 5. tract. 1. ref. 2. 1. ubi id probat ex diuersis Concilijs, & præcipuè ex Tridentino sess. 25. de ref. cap. 20.
- Addit Baldell. in disp. Theol. to. 1. lib. 5. disp. 39. num. 10. quem refert, & sequitur Dian. par. 5. trac. 1. ref. 2. 1.
- 32 1. ref. 2. 1. quod quando lex canonica ab initio resistit alicui consuetudini inducendæ, eamque reprobat, vt irrationabilem, non potest postea talis consuetudo ita

inualescere, vt abroget legem. 33
 Obseruat etiam Felin. in d. cap. 1. num. 8. de Treug. & Pac. quod licet lex consona sit iuri diuino, aut naturali, tamen si quid ei adijciatur, istud additum contraria potest consuetudine abrogari.

§. III.

Quod tempus requiratur ad abrogandam legem.

SI loquimur de lege nunquam obseruata, tunc si conditor legis sciat desuetudinem, & non punit transgressores cum possit, non est opus tempore, sed sufficiunt tot actus maioris partis populi contra legem, ex quibus eliciatur superioris tolerantia Nar. conf. 44. num. 16. de sent. excom. Put. decis. 1. num. 3. lib. 1. videlicet duo, vel tres actus secundum Azor. d. cap. 4. quest. 6. Benintend. decis. 13. num. 10. Dian. par. 1. tract. 10. ref. 7. ubi etiam notat, non esse necessarium, quod isti actus fiant in præsentia Principis Legislatoris, ve eo sciente, sed satis esse, si fiant scientibus Auditoribus Regijs, vel Episcopis, non tamen sufficeret probare vnum actum, quamuis esset notorius toti populo Put. loco cit. Bonacin. de legib. disp. 1. q. 1. pun. ultim. §. 3. nu. 32. nisi esset successiuus, & haberet continuationem per tempus, intra quod induci potest consuetudo Barbof. in cap. ult. num. 16. de consuet. per text. in c. cum in beneficio de Prab. in 6.

Aut conditor legis ignorat desuetu-

- suetudinem, & tunc requiritur spatium decem annorum ad impediendum ne lex liget *Alciat. conf. 2. n. 34. lib. 9. Couar. var. lib. 2. cap. 16. num. 6. vers. quinto sunt Benintend. Put. & Azor. locis cit. Sanch. de matrim. lib. 3. disp. 18. n. 1.*
- Alij tamen censent, quod etiam in hoc casu sufficiat repugnantia per actus contrarios, vt dictum est supra ita *Felin. in d. cap. 1. n. 13. vers. considerabam 3. de Treug. & pac. Garc. de Benefic. par. 11. cap. 5. nu. 156. vbi testatur, ita in praxi seruati & hanc sententiam esse tutam in conscientia dicit Dian. par. 1. tract. 10. res. 7.*
- 35 Si verò loquimur de lege à principio recepta, & approbata, & tunc lex quidem canonica per contrariam consuetudinem non tollitur, nisi huiusmodi consuetudo per quadraginta annos confirmata, continuataq. sit; lex autem ciuilis per consuetudinem cōtrariā decennij spatio similiter tollitur *cap. ult. vbi glos. fin. de consuet. Felin. loco cit. Azor. d. par. 1. lib. 5. c. 4. vers. dicendum Bonacin. loco cit. d. pun. 4. n. 47. & pun. ult. §. 3. nu. 32. Megal. in ver. abrogatio legi. m. 4. & 5. Barbof. in d. cap. ult. n. 12.*
- 36 Nec requiruntur necessariò actus iudiciales ad consuetudinem inducendam, sed sufficienter introduci potest per actus extra iudiciales, cum nullo iure cautum sit, vt consuetudo per actus iudiciales cōfirmetur *Bart. in l. 2. n. 19. C. qua sit long. consuet. vbi de communi Becan. tract. 3. c. 8. quest. 4. & alij apud Bonacin. d. §. 3. n. 25.*
- 37 Obserua tamen quod in dubio

præsumitur pro viridi ipsius legis obseruantia, & qui dicit contrarium, debet ipsum allegatum legis non vsum probare. *Benintend. d. decis. 13. n. 10. Dec. conf. 6. 49. nu. 9. Put. dec. 1. in fin. lib. 1. Curt. Iun. cōf. 129. n. 12. par. 1. Gozadin. conf. 16. n. 16. Nat. conf. 340. n. 11. vol. 2. vbi dicit, quod Ciuitas habet intentionem fundatam in statutis Roland. conf. 90. nu. 53. vol. 1. Alciat. conf. 2. n. 33. lib. 9. Ricc. in Collect. decis. 1673. par. 5. neque sufficeret probare aliquos actus in contrarium factos, sed esset etiam probandum, quod illi habuerint effectum, & quod talis obseruantia deueniret ad notitiam maioris partis Populi Mantie. de Tacit. & ambig. lib. 5. tit. 13. nu. 42. Seraphin. dec. 153. n. 3.*

38 Secundò obserua, quod transacto decennio si lex recepta non fuit, non potest Princeps per se loquendo compellere subditos ad seruandam legem, quia iam per desuetudinem, seu non vsum decennalē abrogata fuit *Bona. in de legib. d. disp. 1. q. 1. pun. 4. n. 46. vbi citat Suar. Azor. & alios.*

39 Tertiò obserua, quod licet lex non fuerit acceptata, & per consequens non obliget, potest tamen subsequenti tempore acceptari, & obligationem inducere, quia lex per non acceptationem non fuit extincta, sed quodammodo suspensa: secus esset, si à Superiore reuocata iam fuerit, tunc enim non obligaret, nisi iterum feratur à Principe, cum per reuocationem fuerit extincta *Nauar. conf. 1. n. 28. de Constit.*

40 Ultimo obseruat Bonac. d. disp. 1. q. 3. pun. ult. §. 3. n. 3. cum Molin. Reginald. & alijs, quod ad inducendam consuetudinem vim legis habentem in re Ecclesiastica, & spirituali, quæ sit præter legem canonicam, sufficiunt decem anni.

41 His adde, quod etiam priuilegium obtentum à Principe amittitur, si quis per decennium illud non utatur. *h. ff. de Nundin.* quod intellige, si euenit casus, in quo potuit uti priuilegio & non fuit usus. *Feit. in d. cap. 1. n. 10. de Treu. & Pac.* non enim amittitur priuilegium, quando quis eo non potuit uti, aut quia se occasio non obtulit. *l. vnus ex socijs §. ult. & l. seq. ff. de seruit. rust. Præd. Azor. d. cap. 4. quest. 8. Barbosa de offic. & pot. Episc. par. 2. all. 26. n. 13. Ricc. in Collect. decis. 2693. par. 7.*

§. IV.

An peccent mortaliter non recipientes, aut non seruantes legem.

42 **P**rimi quidem, qui absque iusta causa legem Canonicam non recipiunt, aut consuetudinē contra eam inducunt, regulariter peccant mortaliter, modo cōflet legislatorē voluisse transgressores ad mortalem culpam obligare independentem ab acceptatione Populi, ut dicunt DD. quos refert, & sequitur Bonacin. de legib. disp. 3. q. 1. pun. 4. num. 39. quia lex obligat ad sui acceptationem. *Suar. eod. tract. de legib. lib. 3. cap. 19. n. 10. Dian. par. 1. tract. 10. resol. 2. in fin.* Vnde Apostulus ad

Rom. 13. omnis anima, inquit, potestatibus sublimioribus subdita sit.

An verò successores excusetur affirmatiue respondet *Abb. in c. 1. n. 4. de Treug. & pac. Azor. d. cap. 4. q. 5.* vbi dicit, quod bona fide possunt legem negligere sequuti primos, qui contra legem fecerunt. *Dian. par. 1. tract. 10. ref. 5. Gratian. disert. 588. nu. 15. Garc. de beneficio. par. 11. cap. 5. n. 150. Graff. par. 3. lib. 2. cap. 10. nu. 26. Bonacin. loco cit. d. pun. 4. n. 28.* vbi etiam notat, Episcopos, aut Principes hoc tempore viuentes, quorum Antecessores non receperunt Concilium Tridentinum, dum primum publicaretur, in conscientia excusari, & multo magis eorum subditos: hoc enim casu præsumitur adesse scientia Papæ tolerantis, & permittentis legem non acceptari. *ex d. cap. fin. de consuet. Bonac. ubi sup. n. 29. in fin. Dian. par. 1. tract. 10. ref. 1. in fin.* prætereà iustā causam videtur quis habere non seruandi legem, quæ ab alijs non seruatur, nec capite seruari, cum enim lex respiciat utilitatem communem *c. erit autem lex dist. 4.* non videtur Legislator velle vnum, vel alterum, ligare ad seruandum quod communitas, vel maior pars non seruat. *Felin. in cap. 1. n. 11. limit. 2. de Treug. & pac. Nau. cons. 1. n. 24. de constit. Bonacin. loco cit. pun. 4. n. 34.* iustam verò causam excusare à violatione legis humanæ, communiter sentiunt Doctores *cum S. Thom. 1. 2. q. 96. art. 6. & 2. 2. q. 147. art. 3.* Vnde in successoribus potest inchoari legitima contra legem